

III ŚRODKOWO EUROPEJSKI KONGRES OSTEOPOROZY I OSTEOARTROZY Kraków, 24-26.09.2009

Sprawozdanie

W dniach 24-26 września 2009 w Krakowie odbył się III Środkowo Europejski Kongres Osteoporozy i Osteoartrozy. Kongres był organizowany pod auspicjami International Osteoporosis Foundation. Patronat honorowy objęła Minister Zdrowia Rzeczypospolitej Polskiej, Ewa Kopacz. Oficjalnego otwarcia kongresu dokonał prof. J.A. Kanis, prezydent International Osteoporosis Foundation.

Kongres był największym wydarzeniem naukowym w tej dziedzinie w Europie Środkowej, uczestniczyło w nim 750 lekarzy w tym 80 z zagranicy. W ciągu 3 dni obrad zaprezentowano 55 wykładów oraz 70 plakatów. Wykłady były symultanicznie tłumaczone na język angielski i polski. Tradycyjnie streszczenia prac opublikowano w czasopiśmie „Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja” vol. 11. suppl. 2, 2009.

Kongres stanowił międzynarodową platformę wymiany doświadczeń lekarzy i naukowców z różnych dziedzin medycznych. Podkreślano, że osteoporoza i choroby zwyrodnieniowe stawów należą do najczęstszych schorzeń współczesnego społeczeństwa. Przedstawiono najnowsze osiągnięcia naukowe z zakresu diagnostyki i leczenia osteoporozy zgodnie z wytycznymi WHO. Najwybitniejsi naukowcy z kraju oraz z zagranicy przedstawili referaty programowe m.in.: Prof. P. Burckhardt, S. Epstein, G. Holzer, H. Johansson, J.A. Kanis, S. Kutilek, G. Maalouf, E. McCloskey, S.E. Papapoulos, J-Y. Reginster, F.J. Ring, R. Rizzoli, H. Resch, J. Stepan.

Wykłady inauguracyjne wygłosili uznawani za największe światowe autorytety w dziedzinie osteoporozy; prof. J.A. Kanis z Wielkiej Brytanii: *Zastosowanie metody FRAX® w identyfikacji osób z wysokim ryzykiem złamania* oraz prof. S.E. Papapoulos z Holandii: *Leczenie osteoporozy powyżej pięciu lat*.

Jednym z głównych tematów kongresu było ustalenie zasad diagnostyki osteoporozy. Ponad wszelką wątpliwość uznano, że decyzje terapeutyczne powinny być podejmowane na podstawie określenia ryzyka złamania. Jego określenie możliwe jest na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) lub badania densytometrycznego (BMD) i klinicznych czynników ryzyka złamania. Obowiązującym standardem WHO do obliczeń, jest metoda FRAX® przedstawiona przez prof. J.A. Kanisa. Kalkulator FRAX® dostępny jest on-line na stronie <http://www.shef.ac.uk/FRAX/>. Znając realia pracy lekarza w polskiej przychodni doc. E. Czerwiński z Zespołem przy współpracy z prof. J.A. Kanisem opracował ręczny kalkulator FRAX®, który pozwala na obliczenie ryzyka złamania bez lub z BMD. Kalkulator otrzymali wszyscy uczestnicy kongresu. Wiarygodność prognoz ryzyka złamania metodą FRAX® udokumentowano na podstawie 11-letniej obserwacji chorych z rejonu krakowskiego. Implementacje metody FRAX® w praktyce przedstawił również prof. J.E. Badurski, prof. E. McCloskey (Wlk. Brytania) oraz H. Johansson (Szwecja). Podsumowaniem wielu ciekawych wystąpień dotyczących FRAX® była dyskusja okrągłego stołu. W jej trakcie rozważano minimalny próg złamania, który powinien być podstawą rozpoczęcia i refundacji terapii.

W sesjach poświęconych leczeniu osteoporozy podkreślano, że skutkiem obecnego systemu refundacyjnego, Polska jest jedynym krajem w Europie, w którym jest dostępny tylko jeden lek – alendronian. W poszczególnych sesjach omówiono skuteczność i bezpieczeństwo terapii ibandronianem, zolendronianem oraz PTH. Prof. S. Epstein (USA) przedstawił korzystne wyniki długoterminowego leczenia ibandronianem doustnym raz w miesiącu jak i dożylnym raz na 3 miesiące. Prof. J-Y. Reginster (Belgia) podsumował wieloletnie obserwacje nad skutecznością strontu w zapobieganiu złamań podkreślając, że u osób leczonych strontem stwierdzono wyższe parametry biomechaniczne kości niż

u leczonych alendronianem. W wielu dyskusjach wskazywano na przewagę terapii anabolicznej, która obecnie dostępna jest w postaci PTH. Lek ten ma zastosowanie nie tylko w najcięższych stadiach osteoporozy, ale również w osteoporozie posterydowej. Wiele nadziei wiąże się z oczekiwanym wprowadzeniem do leczenia w Polsce denosumabu podawanego podskórnym raz na 6 miesięcy. Prof. R. Rizzoli (Szwajcaria) oraz prof. S. Kutilek (Czechy) przedstawili wyniki badań klinicznych tego leku dokumentujące skuteczność przeciwwłamaniową i bezpieczeństwo terapii.

W dyskusjach nie ustalono jednoznacznej odpowiedzi na pytanie na temat terapii sekwencyjnej czy leczenia przewlekłego bisfosfonianami powyżej 5 lat.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się także sesje dotyczące przyczyn i skutków złamań osteoporotycznych oraz zapobiegania i skutków klinicznych upadków. Nowością były warsztaty Nordic Walking oraz Tai-Chi, podczas których uczestnicy Kongresu mieli możliwość poznania tych coraz popularniejszych form aktywności fizycznej, zalecanych w programach profilaktyki upadków. W ramach prowadzonej akcji „Nie łam się” rozprowadzano materiały informacyjne.

Wśród głównych tematów kongresu znalazły się mechanizmy regulacji i przebudowy kości, osteoporoza u mężczyzn, u dzieci i młodzieży, oraz osteoporozy wtórne. Prof. P. Burckhardt (Szwajcaria) przekonywał, że stosowana obecnie suplementacja witaminy D jest na zbyt niskim poziomie i zaleca się 2000 j.m. u osób bez ekspozycji na słońce.

W sesji poświęconej chorobie zwyrodnieniowej omówiono standardy leczenia. Nie odnotowano jednakże postępów w zakresie farmakoterapii choroby zwyrodnieniowej.

Członkowie Komitetu Naukowego jak i uczestnicy podkreślali wysoki poziom naukowy kongresu, uznając go za najwyższy spośród do tej pory organizowanych.

Prof. Jean-Yves Reginster napisał: *„Chciałbym jeszcze raz podziękować za możliwość uczestniczenia we wspólnym kongresie, zorganizowanym w tym tygodniu w Krakowie. Pobyt na nim był dla mnie prawdziwym zaszczytem. Byłem pod wielkim wrażeniem jakości organizacji. Wszystko było jak marzenie”*.

Na Walnym Zebraniu Polskiego Towarzystwa Osteoartrologii podjęto uchwałę, że IV Środkowo Europejski Kongres Osteoporozy i Osteoartrozy odbędzie się w Krakowie w dniach 29.09. – 01.10.2011.

Wszystkie publikacje dotyczące ostatniego kongresu jak i poprzednich (od 1994 r.) wraz z dokumentacją fotograficzną dostępne są na Polskim Portalu Osteoporozy (www.osteoporoza.pl). Z Portalu można również pobrać materiały akcji „Nie łam się” jak i wiele innych publikacji.

W imieniu Komitetu Naukowego,

Dr hab. med. Edward Czerwiński
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
Kierownik Zakładu Chorób Kości i Stawów
Wydziału Nauk o Zdrowiu Coll. Med. UJ

Kraków, październik 2009 r.